

LIBRI I ZANAFILLËS

Krijimi

1 Në fillim Perëndia krijoi tokën dhe qiellin. ²Por toka ishte e shkretë dhe e zbrazët. Oqeani i tërbuar, që mbulonte gjithçka, ishte zhytur në errësirë të plotë, ndërsa Shpirti i Perëndisë lëvizte mbi ujëra.

³Atëherë Perëndia urdhëroi: «Të bëhet drita!». E drita u bë. ⁴Ajo ishte pikërisht ashtu siç e kishte dashur Perëndia^a. Pastaj ai e ndau dritën nga errësira. ⁵Dritën Perëndia e quajti «ditë», ndërsa errësirën e quajti «natë». Erdhi mbrëmja, erdhi dhe mëngjesi – kështu kaloi dita e parë.^b

⁶Pastaj Perëndia urdhëroi: «Të bëhet një hapësirë për të ndarë ujërat dhe për t'i mbajtur në dy vende të ndryshme!» ⁷Dhe ashtu u bë. Kështu, Perëndia bëri hapësirën ajrore, me anë të së cilës ndau ujërat nën hapësirë nga ujërat mbi hapësirë. ⁸Këtë hapësirë ai e quajti «qiell». Erdhi mbrëmja, erdhi dhe mëngjesi – kështu kaloi dita e dytë.

⁹Pastaj Perëndia urdhëroi: «Ujërat që janë nën qiell, të bashkohen në një vend, që të duket dheu!» Dhe ashtu u bë. ¹⁰Dheun Perëndia e quajti «tokë», kurse ujërat e bashkuara «det». Çdo gjë ishte pikërisht ashtu siç e kishte dashur ai. ¹¹Perëndia urdhëroi përsëri: «Toka të gjelbërojë me gjithfarë bimësh farëdhënëse dhe frutdhënëse; secila të jetë në gjendje të riprodhohet sipas gjinisë së vet!» Dhe ashtu u bë. ¹²Kështu, toka u mbulua me gjithfarë bimësh. Çdo gjë ishte pikërisht ashtu siç e kishte dashur Perëndia. ¹³Erdhi mbrëmja, erdhi dhe mëngjesi – kështu kaloi dita e tretë.

¹⁴Pastaj Perëndia urdhëroi: «Në qiell të ketë dritëdhënëse, që ta ndajnë ditën nga nata, që të shërbejnë si shenja për

të caktuar festat, ditët e vitet. ¹⁵Që lart nga qielli ato do të ndritin, që t'i japin dritë tokës!» Dhe ashtu u bë. ¹⁶Prandaj Perëndia bëri dy dritëdhënëse të mëdhenj^c – të madhin për të rregulluar ditën, të voglin për të rregulluar natën. Bëri gjithashtu edhe yjet. ¹⁷Perëndia i vendosi ato në qiell ¹⁸për t'i dhënë dritë tokës, për të rregulluar ditën e natën e për ta ndarë dritën nga errësira. Çdo gjë ishte pikërisht ashtu siç e kishte dashur Perëndia. ¹⁹Erdhi mbrëmja, erdhi dhe mëngjesi – kështu kaloi dita e katërt.

Pastaj Perëndia urdhëroi: ²⁰«Në ujëra të gëlojnë e të lëvrijnë gjithfarë qeniesh të gjalla dhe në qiell të fluturojnë zogjtë!» ²¹Perëndia krijoi qeniet e mëdha detare dhe gjithfarë qeniesh të tjera që jetojnë në ujëra, si dhe lloj-lloj zogjsh; çdo qenie e bëri të aftë të riprodhohet sipas gjinisë së saj. Çdo gjë ishte pikërisht ashtu siç e kishte dashur Perëndia. ²²Pasi i bekoj^d të gjitha, Perëndia u tha qenieve që jetojnë në ujëra që të shumëzoheshin e ta mbushnin detin; edhe

a. f. f. j. Perëndia pa se drita ishte e mirë. Zoti e kishte plotësisht në dorë materien e krijuar. Përfundim, pra, ndonjë dualizëm. Nënkuptohej, gjithashtu, që ajo ishte pa ndyrësimin e mëkatit. Mëkati dhe e keqja erdhën vetëm më vonë, për shkak të mosbindjes së njeriut ndaj urdhrit të Perëndisë.

b. Sipas llogaritjes hebraike, dita fillon në mbrëmje dhe baron në mbrëmjen që vijon.

c. d. m. th. diellin dhe hënë. Emrat e tyre nuk përmenden, sepse ishin emrat e perëndive pagane (shemesh dhe jareah). Ky tregim i krijimit u shkrua ndër të tjera për të kundërshtuar pikëpamjen pagane, e veçanërisht atë të banorëve të Kënaanit.

d. d. m. th. u dha edhe fuqinë për t'ia arritur qëllimit të tij.

zogjve u tha të shumëzoheshin e ta mbushnin qiellin. ²³Erdhi mbrëmja, erdhi edhe mëngjesi – kështu kaloi dita e pestë.

²⁴Pastaj Perëndia urdhëroi: «Toka të nxjerrë gjithfarë qeniesh të gjalla: kafshë të buta dhe të egra, të vogla dhe të mëdha, që të ecin e të zvarriten nëpër tokë, secila të jetë në gjendje që të riprodhohet sipas gjinisë së vet!» Dhe ashtu u bë. ²⁵Kështu, Perëndia bëri lloje të ndryshme kafshësh; çdo gjë ishte pikërisht siç e kishte dashur ai.

²⁶Pastaj Perëndia tha: «Tani ta bëjmë njeriun sipas shëmbëllimit tonë, të ngjashëm me ne. Ai do të ketë pushtet mbi peshqit, zogjtë e të gjitha kafshët, të egra dhe të buta, të mëdha e të vogla!» ²⁷Kështu, Perëndia e krijoi njeriun sipas shëmbëllimit të tij. Krijoi mashkullin e femrën, ²⁸i bekoji dhe u tha: «Shtohuni dhe shumëzohuni, që pasardhësit tuaj të popullojnë gjithë tokën dhe ta zotërojnë atë. Po ju besoj peshqit, zogjtë dhe të gjitha kafshët e egra. ²⁹Ju pajis me gjithfarë kokrrash dhe frutash për ushqim, ³⁰kurse të gjitha kafshët e egra dhe të gjithë zogjtë i kam pajisur me bar dhe me bimë gjetshore për ushqim. Dhe ashtu u bë. ³¹Çdo gjë që kishte krijuar Perëndia, ishte pikërisht siç e kishte dashur ai – ishte shumë e mirë. Erdhi mbrëmja,

a. ffff. Këto janë gjeneratat (lindjet). Gjithësia është pasoja e krijimit, dhe jo e marrëdhënieve seksuale midis perëndive.

b. d.m.th. elemente kimike.

c. ffff. i futi frymën jetëdhënëse nga vrimat e hundës dhe njeriu u bë një qenie e gjallë.

d. d.m.th. gjithëdituri – njohja që jep pavarësi morale nga Perëndia.

e. Havila: do të jetë Gruzia, përreth së cilës kalon lumi Kura. Kolkis (emër grek) ishte i përmendur për arin e tij (shih legjendën e Jasonit dhe leshit të artë).

f. Kushi: do të jetë Azerbajxhani, përreth të cilit kalon lumi Araks. Burimi i këtyre lumenjve ishte në malet e Armenisë.

erdhi edhe mëngjesi – kështu kaloi dita e gjashtë.

2 Kështu u krijua qielli, toka dhe gjithçka që ndodhet në to. ²Ditën e shtatë Perëndia e kishte mbaruar veprën e tij dhe pushoi. ³Prandaj Perëndia ua dha njerëzve ditën e shtatë (për pushim) dhe e veçoi (për adhurimin e tij). ⁴Kjo është prejardhja^a e qiellit dhe e tokës: (Ata i krijoi Perëndia.)

Kopshti i Edenit

Kur Zoti Perëndi krijoi qiellin e tokën, ⁵ende nuk kishte as bimë, as shkurre në stepë, sepse Perëndia ende nuk kishte dërguar shi. Tokën nuk kishte se kush ta punonte. ⁶Vetëm nga nëntoka buronte uji që e ujiste atë. ⁷Pastaj Zoti mori pluhur^b nga toka dhe me të bëri një njeri, i futi frymën jetëdhënëse dhe njeriu filloi të jetonte^c.

⁸⁻⁹Pastaj Zoti Perëndi mbollti një kopsht në krahinën e Edenit. Atje bëri që të rriteshin nga toka gjithfarë pemësh. Ishin pemë të bukura dhe frutat e tyre ishin të shijshme. Atje Perëndia vendosi njeriun që kishte krijuar. Në mes të kopshtit gjendeshin dy pemë (të veçanta): frutat i njërës jepnin jetë (të përjetshme), kurse frutat e tjetrës njohjen e së mirës dhe të së keqes^d.

¹⁰Një përrua që buronte në Eden, ujiste kopshtin. Pas Edenit ai ndahej në katër degë. ¹¹E para quhet Pishon dhe kalon përreth vendit të Havilës.^e ¹²(Në këtë vend gjendet ar i kulluar dhe sedef). ¹³Tjetra quhet Gihon, dhe kalon përreth vendit të Kushit.^f ¹⁴E treta është Tigri, që kalon përballë Ashurit, dhe e katërta është Eufrati.

¹⁵Kështu, Zoti Perëndi e vendosi njeriun në kopshtin e Edenit që ta punonte e ta ruante. ¹⁶Ai i tha njeriut: «Mund t' i hash lirisht frutat nga çdo pemë e kopshtit, ¹⁷përveç frutave nga pema që jep njohjen e së mirës dhe të së keqes. Të ndalohej që të hash frutat e asaj

peme. Në qoftë se do t'i hash, do të vdesësh^a – për këtë të jeni të sigurt!»

¹⁸Zoti Perëndi tha me vete: 'Nuk është mirë që njeriu të mbetet vetëm: do t'i bëj një shoqe, që të jetë e përshtatshme për të.' ¹⁹Prandaj ai solli te njeriu të gjithë zogjtë e të gjitha kafshët që kishte formuar nga toka, për të parë se si do t'i quante njeriu. Kështu, të gjitha krijesat morën emrat e tyre.

²⁰Pra, njeriu ua dha emrat të gjithë zogjve e të gjitha kafshëve, por asnjëri prej tyre nuk ishte një shoqe e përshtatshme për të.

²¹Atëherë Zoti Perëndi e vuri njeriun në një gjumë të rëndë. Gjatë gjumit i nxori një brinjë dhe vendin e saj e mbushi me mish. ²²Nga brinja që i mori njeriut, Zoti Perëndi bëri gruan dhe ia sollti njeriut. ²³Kur e pa, njeriu tha: «Më në fund, ja një tjetër nga gjinia ime – kocka e nxjerrë nga kocka ime dhe mishi i nxjerrë nga mishi im. Grua e ka emrin, sepse nga njeriu doli.» ²⁴Prandaj njeriu e lë babanë dhe nënën e bashkohet me gruan e tij dhe të dy këta bëhen një. ²⁵Njeriu dhe gruaja e tij ishin të dy krejt të zhveshur, por nuk u vinte turp.

Mosbindja e njeriut

3 Gjarpri ishte më dinaku nga të gjitha kafshët e egra që kishte bërë Zoti Perëndi. Ai i tha gruas: «A është e vërtetë që Perëndia ju ka thënë të mos hani fruta nga pemët e kopshtit?» ²Gruaja iu përgjigj gjarprit: "Ne mund të hamë nga të gjitha frutat e kopshtit. ³Por për frutat e pemës që gjendet në mes të kopshtit, Perëndia na tha: «Mos i hani ato, mos i prekni, përndryshe do të vdisni!»"

⁴Por gjarpri i tha gruas: «Mos beso! Ju nuk do të vdisni aspak! ⁵Por Perëndia e di mirë se, sapo t'i hani ato fruta, juve do t'ju hapen sytë dhe do të bëheni si Perëndia, duke e njohur të mirën dhe

të keqen. Atëherë do të jeni zotërinj të vetvetes.»

⁶Gruaja pa se pema ishte e mirë për t'u ngrënë, e bukur për sy dhe pemë e dëshirueshme për të fituar dituri. Ajo këputi një frut dhe hëngri një copë. Pastaj ia dha burrit. Edhe ai e hëngri.

⁷Sapo i hëngrën, të dyve iu hapën sytë dhe ata e kuptuan se ishin krejtësisht të zhveshur. Prandaj bashkuan disa gjethë fiku dhe me to bënë për vete një lloj mbulese.

⁸Atë mbrëmje, kur u freskua, ata dëgjuan Zotin Perëndi që po kalonte përmes kopshtit. U fshehën midis pemëve, ⁹por Perëndia e thirri njeriun dhe i tha: «Ku je?» ¹⁰Njeriu iu përgjigj: «Dëgjova që po afroheshe përmes kopshtit; kisha frikë dhe u fsheha nga ti, sepse jam lakuriq.» ¹¹«Po kush të tregoi se je lakuriq? – e pyeti Zoti Perëndi. – Mos ke ngrënë nga frutat e ndaluara?» ¹²Njeriu iu përgjigj: «Gruaja që më ke dhënë si shoqe më dha një frut dhe unë e hëngra.»

¹³Atëherë Zoti Perëndi e pyeti gruan: «Përse e bërë këtë?» Gruaja iu përgjigj: «Gjarpri është fajtor: ai më shtyu ta haj frutin.»

Perëndia jep vendimin gjyqësor

¹⁴Atëherë Zoti Perëndi i tha gjarprit: «Meqë ti e bërë këtë, unë të mallkoj! Vetëm ti, nga të gjitha kafshët, do të hiqesh zvarr mbi barkun tënd dhe do të hash pluhur^d gjatë tërë jetës sate. ¹⁵Unë vendos që ndërmjet teje dhe gruas të ketë armiqësi; kjo armiqësi do të jetë edhe ndërmjet pasardhësve të tu dhe pasardhësve të saj. Njëri nga pasar-

a. së pari shpirtërisht (duke qenë i ndarë nga Zoti) dhe më vonë edhe fizikisht.

b. d.m.th. për ta plotësuar.

c. d.m.th. një njësi e re, e veçuar nga prindërit e tyre.

d. që atëherë gjarpri duhet ta kërkojë prenë e tij rrafsh me tokën.

dhësit e gruas^a do të të shtypë kokën, por ti do t'i kafshosh thembrën.»

¹⁶Gruas i tha: «Do të t'i shtoj shumë vuajtjet e barrës dhe fëmijët do t'i lindësh me dhimbje të mëdha. Megjithatë, ti do të ndiesh dëshirë për burrin tënd, por ai do të të tiranizojë.»

¹⁷Njeriut i tha: «Meqë ke dëgjuar fjalët e gruas sate dhe ke shkelur urdhrin tim, toka do të jetë e mallkuar. ¹⁸Ajo do të prodhojë gjemba dhe ferra. Gjatë gjithë jetës sate do të bësh punë të rëndë për t'u ushqyer me prodhimin e saj. ¹⁹Bukën do ta fitosh me djersën e ballit. Më në fund ti do t'i kthehesh dheut nga i cili je krijuar. Pluhur ishe dhe në pluhur do të kthehesh.»

²⁰Adami e quajti gruan e tij Hava^b, sepse ajo ishte nëna e gjithë njerëzimit.

²¹Zoti Perëndi bëri roba prej lëkure dhe i veshi ata.

²²⁻²³Pastaj e dëboi njeriun nga kopshti i Edenit duke thënë me vete: «Tani njeriu u bë si çdonjëri prej nesh, sepse është i lirë të bëjë gjithçka. Ai nuk duhet lejuar të hajë edhe frutat nga pema që jep jetë (të përjetshme), përndryshe do të jetojë përgjithmonë. Le ta punojë tokën nga e cila edhe u krijua.»

²⁴Perëndia e ruante hyrjen e kopshtit të Edenit me engjëjt rojtarë^c dhe me shpatën e zjarrtë. Askush nuk lejohej t'i afrohej pemës që jep jetë (të përjetshme).

BIBLA

DHIATA E VJETËR DHE DHIATA E RE

Tipografia: Jered Publishing
G. de Stuersstraat 57
B-8900 Ieper

Shtypur: Jongbloed,
NL-8901 BC Leeuwarden

©ECM
1993